

Poročnina listine: —
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta 5—
 Tretji leta 250
 Posredne 1—
Priloga Avstrije: —
 Celo leto 15—
Prejemne številke
 10 vinarjev. —

STRAŽA

Iskanje ali ostanje
 se odloča po 18
 od črke poudarjene
 vseh ostalih ostanje
 — papir
 „Straža“ izhaja v
 delih in petek popoldne
 Cestna 28 na vrhu

Redništvo in upravnništvo: Maribor
 Preška ulica 5. — Telefon št. 112.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 12.—13. ure popoldne

Majnoveste avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 17. maja.

Italijansko bojišče.

Boji ob Soči so se večeraj po razmeroma mirni noči razvneli znova.

Glavni sunek italijanskih napadalnih mas, katere so dobivale neprestano svežih ojačenj, je bil naperjen proti višinski verigi vzhodno od ozke doline Plave — Solkan in proti našim črtam pred vratmi Gorice. Na severu tega odseka se na višini Kuk, južnovzhodno od Plav, bori z največjo srditostjo. Branitelji in napadalci menjajo vsako uro svoje vloge; sveže v boj poslani rezerve ženejo vrženega sovražnika vedno zopet znova k izgubopolnemu napadu.

Dalje proti jugu v prostoru gore Sv. Gabrijela so morali sovražni polki, ko so se opetovano zaman zakadili v naše postojanke, že popoldne opustiti svoj napad. Nič manj uspešno so potekali za nas boji na cesti, ki vodi na vzhodni strani iz Gorice. Tudi v tej okolici se je skoro cel dan borilo za posest naših prvih črt.

Protiv večeru so bili naši jarki, če se izvzame majane dele strelskih jarkov, temeljito očiščeni sovražnika.

Posebno zahvalo zaslužijo dunajske črnovojniške čete, ki so brigadi Emilia v krepkem proči napadu, ki je imel popolni uspeh, odvzeli 400 vjetnikov.

Na Kraški planoti je izborna delovanje naših topov prisililo sovražno infanterijo do brezdeglja.

Na tirolski fronti so Italijani južno od Suganske doline pričeli z močnim artilerijskim ognjem iz najtežjih kalibrov.

Na ostalih bojiščih nič novega.

Dogodki na morju.

V noči od 14. na 15. maja je napravil oddelek naših lahkih pomorskih vojnih sil sunek v Otrantsko morsko ožino, kjer je bil uničen 1 italijanski rušilec 3 trgovski parniki in 20 oboroženih stražnih parnikov. Vjetih je bilo 72 mož angleške posadke. Na povratku so imele naše vojne ladje celo vrsto srditih bojev s številnimi sovražnimi vojnimi ladjami, v katerih je imel sovražnik precej veliko škode. Na dveh sovražnih rušilcih je izbruhnil požar. Sovražni podmorski čolni so brezuspešno posegli v boj, dočim so naša pomorska letala, ki so se v odlični meri udeležila bojev, zadela z bombami dve sovražni križarki, in se tudi uspešno borila s sovražnimi podmorskimi čolni. Naše vojne sile so se vrnilo polnoštevilno z malenkostnimi človeškimi izgubami in poškodovanji. Na odlični način sodelujoč z našimi vojnimi silami, je nemški P-čoln potopil angleško križarko, ki je imela štiri dimnike.

Majnoveste nemško uradno poročilo.

Berolin, 17. maja.

Francosko bojišče.

Armada skupina prestolonaslednika Ruperta: Vsled močnega angleškega protisunka smo morali ozemlje, ki smo ga pridobili zarana zjutraj pri vasi Roieux, zopet izprazniti. Kmalu nato so napravili Angleži močne napade severno od Scarpe predpoldne in popoldne. Napadi so bili odbiti in sovražnik je imel velike izgube. Tudi južno od Riancourta so Angleži brezuspešno napadali.

Na tej fronti smo v mesecu maju dosedaj vjeli 2300 Angležev.

Armada nemškega prestolonaslednika: Pri Vauxaillonu in vzhodno od Laffauxa smo v nepriča-

kovanem napadu pomaknili našo bojno črto za nekaj sto metrov naprej in smo jo kljub francoskim napadom obdržali v oblasti. Razven krvavih izgub smo v tem boju vjeli 248 sovražnikov in vplenili več strojniki pušk. Tudi zahodno od Froidmonta Ferme (pri Braye) se nam je posrečilo iztrgati sovražniku naprej potisnjeni del postojanke. Na tem delu francoske fronte smo od začetka tega meseca vjeli čez 2700 Francozov.

Sicer je pa bilo vsled deževja vojno delovanje na tem delu fronte malenkostno.

Macedonsko bojišče.

Po večdnevni artilerijski pripravi severno in severnozahodno od Bitolja podvzeti močni francoski napadi so bili končani s popolnim uspehom tankaj se vojskujočih nemških in bolgarskih čet. V boju iz bližine in v protisunkih je bil sovražnik povsod odbit, pri čemur je imel težke izgube.

Vzhodno bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Naši vjeli 3000 Italijanov

V tridnevni infanterijski bitki ob Soči so naši dosedaj vjeli 3000 Lahov in vplenili večje število strojniki pušk.

Miljukov odstopil.

Petrograd, 16. maja.

V seji začasne vlade, ki se je vršila po noči, je minister zunanjih zadev Miljukov izjavil, da poda demisijo in da bo popolnoma izstopil iz vlade.

Pravosodni minister Kerensky je bil imenovan za vojnega in mornariškega ministra.

Amerika noče posebnega miru z Nemčijo.

List „New-York Times“ objavlja uradno noto, v kateri se zagotavlja, da Amerika ne bo nikdar prej sklenila z Nemčijo posebnega miru, dokler se odločno ne ugotovi zahtevam, ki jih je svojčas naznanil Wilson v svoji noti.

Bethmann-Hollweg o vojnih ciljih.

Sedaj imamo z napetostjo pričakovani govor nemškega kancelarja pred seboj.

Le dvojno je treba pibiti:

1. Bethmann-Hollweg se ni hotel odkriti nemških vojnih ciljev, ampak rekel, da se vladini in vojaški vojni cilji ne krijejo z vojnimi cilji konzervativcev, ki hočejo vse polno aneksij in odškodnin, — niči z onimi socialdemokratov, ki nočejo nobenih odškodnin in aneksij.

2. Nasproti Rusiji je izjavil, da bi Nemčija s svojimi zahtevami ne omogočila njenega razvoja. Ne dvomi, da bi se mogli državi medsebojno sporazumeti in zediniti. Iz tega sledi, da bo Nemčija nekaj zahtevala od Rusije, toda ali aneksijo ali odškodnino ali oboje, tega iz Bethmannovega govora ne izvemo.

Bethmann-Hollwegov govor nas niti za korak ni dovedel bližje k miru.

V zbornici.

Z nenavadno velikim zanimanjem so v Nemčiji, pa tudi izven Nemčije pričakovali govor nemškega državnega kancelarja Bethmann-Hollwega v nemški državni zbornici dne 15. maja kot odgovor na interpelacije in vprašanja nemških konzervativnih in socialdemokratičnih poslancev glede vojnih ciljev Nemčije. Zbornica je bila natlačeno polna. Seji so prisostvovali tudi avstrijski socialdemokratični poslanci dr. Adler, Seitz, dr. Renner in dr. Ellenbogen. — Kancelar je izvajal:

Kancelar začne govoriti.

Stavljena vprašanja zahtevajo od mene programatično izjavo glede vprašanja vojnih ciljev Nemčije.

Podati v sedanjem trenutku tozadevno izjavo, bi nasprotovale interesom države. Vsled tega sem primoran, da odklonim izjavo o vojnih ciljih Nemčije. Že od zimske dobe 1914-1915 se od vseh strani, zdaj od te, zdaj zopet od druge strani sili v me, da naj o vojnih ciljih Nemčije podrobno in javno govorim. Kolikor sem pač mogel vsakokrat govoriti o naših vojnih ciljih, sem govoril javno in sicer tukaj v državni zbornici. Bile so splošne osnovne črte in niso mogle biti več. Toda bile so zadosti razločne, da izključujejo, kakor se je poskušalo, vsako istovetnost z drugimi programi. Notri do današnjega dne sem se držal teh temeljnih načel. Našla so v naši skupno z zaveznicami storjeni mirovni ponudbi dne 12. decembra lanskega leta nadaljno izrazitost.

Nemčija in zaveznice istih naziranj.

Nedavno nastala domneva, kakor da bi glede mirovnega vprašanja obstajala kaka razlika med nami in našimi zaveznicami, je bajka. Povdarjam to prav izrecno, svest si, da bodo izrekli to prepričanje tudi vodilni državniki naših zaveznških držav. Gospoda! Preveča me popolno razumevanje, da se prebivalstvo strastno udeležuje vprašanja vojnih ciljev kakor tudi stremljenj za mir. Razumem klic in poziv na me za jasen odgovor, klic, ki se je danes slišal od leve in desne strani, toda, gospoda moja, pri razmotrivanju mirovnega vprašanja more biti za mene edino pravec, da se kmalu in zajedno srečno konča vojska. Kar je več, ne smem ničesar storiti in ne smem ničesar povedati. Ako me sili, kakor sedaj, celokupen položaj do vzdržnosti, se bom posluževal te vzdržnosti in se ne bom dal spraviti od svojega poša na nobeden pritisk in tudi ne na pritisk interpelantov poslancev Scheidemann (soc.) in Rösicke (konz.). Od tega trdnega sklepa, me ne bo spravila beseda poslanca Scheidemanna v tem trenutku, ko buči pri Arrasu in ob Aisni bobneči ogenj, ako bi jo vrgel med ljudstvo, namreč da je

revolucija mogoča.

Nemško ljudstvo ne bo imelo z menoj vred za tako besedo nobenega umevanja. Tudi poskus posl. Rösicke, češ, da se nahajam v sponah socialnih demokratov, ne bo imel nobenega uspeha. Predbaciva se mi, češ, da se nahajam v sponah kake stranke. Ne, nisem v sponah nobene stranke, ne v vaših in tudi ne v sponah strank na levi. Gospoda! Že mesec dni vihrajo nečuvveno srditi boji na francoski fronti. Ves narod živi z vsemi svojimi čuti in s krbmi tankaj zunaj s svojimi sinovi, ki z brezprimerno žilavostjo in ne menič se za smrt, odbijajo vsak dan se ponavljajoče angleške in francoske navale.

Anglija in Francija za mir nedostopni.

Tudi se danes ne vidim ničesar, kar bi pričalo, da bi hoteli Anglija in Francija kaj popustiti in odnehati od svojih osvajalnih in v gospodarskem oziru uničevalnih ciljev. Kje so pa bile tiste vlade, ki so v lanskim zimi stopile pred svet, da bi se naredil konec brezsmiselnemu klanju narodov? Ali so bile take vlade v Londonu ali v Parizu? Zadnji glas, ki sem ga slišal iz Londona, je bil sledeč: Vojni cilji, katere smo objavili pred dvema leti, ostanejo nespremenjeni. Poslanec Scheidemann vendar ne more verjeti, da bi jaz mogel tako naziranje sprejeti s kako lepo gesto. Vsled takega razpoloženja naših zapadnih sovražnikov pač ni nikogar, ki bi mogel verjeti, da bi se moglo naše zapadne sovražnike storiti naklonjene za mir, ako bi tukaj sedaj podal kako izjavo, da se Nemčija odpove aneksijam. In ravno za to se gre. Mar li naj našim zahodnim sovražnikom podam zagotovilo, katero bi jim dovoljevalo, da bi smeli brez vsake nevarnosti lastne izgube poljubno nadaljevati vojsko? Ali naj morda rečem tem sovražnikom to-le: Naj pride, kar koli si boji, mi bomo na vsak način se vsemu odpovedali? Mi vam nočemo storiti nič hudega, vi pa, ki nam strežete po življenju, pa smete brez nevarnosti še nadalje poskušati svojo srečo? Ali naj za vso Nemčijo na vse strani vpostavim eno samo formulo, ko je vendar samo en del celote vseh mirovnih pogojev? Bila bi to politika, ki bi se odrekala uspehom, s krvjo naših sinov in bratov priborjenim in ki bi puščala vse druge račune neporavnane. Ne, gospoda! Odklanjam tako politiko, jaz je ne maram, ker bi bila grda nevhvaležnost za storjena junaštva našega ljudstva na frontah in

doma. Taka politika bi naše ljudstvo doli do priprave delavca v življenjskih pogojih trajno pritiskala ob steno. Taka politika bi bila istovetna z izpostavljanjem v nevarnost

bodočnost Nemčije.

Ali naj nasprotno podam načrte za aneksije? Tudi to odklanjam. Ne da bi hoteli si pridobiti ozemlja, smo šli v to svetovno vojsko, v kateri se sedaj nahajamo skorodane s celim svetom, nikakor ne, — ampak Nemčija se vojskuje, da si zagigura svoj obstoj in bodočnost naroda. Ravno tako malo, kot kak osvajačni načrt pomaga izvojevati zmago in končati vojsko, tudi načrt odpovedi do aneksij. Nasprotno, s tem bi igral samo igro sovražnih mogotcev in bi jim le olajšal delo, kako še nadalje slepiti njihova vojna do grla sita ljudstva in nadaljevati vojsko do brez konca. Gospoda! Tako početje bi pač bila grda nehvaležnost napram našim bojevnikom pri Arrasu in ob reki Aisne.

Rusija.

Kar se tiče našega vzhodnega soseda Rusije, sem govoril o tem že pred nedavno. Zdi se, kot da bi hotela nova Rusija za-se odklanjati osvajačne načrte. Ako bi Rusija hotela in mogla v enakem smislu vplivati na njene zaveznice, mi ni znano. Brez dvoma si Anglija s pomočjo njenih ostalih zveznic prizadeva z vsemi sredstvi, vpregati Rusijo še tudi nadalje v vojni jarm ter na ta način preprečiti željo ruskega ljudstva, da se kmalu sklene svetovni mir. Ako pa hoče Rusija zabraniti nadaljnjo krvoprelitje svojih sinov, ako nima nobenih osvajačnih namenov, ako si želi trajno z nami v miru živeti, potem je vendar samoumevno, da se Nemčija pridružuje taki želji. Nadalje je tudi umevno, da Nemčija ne mara

onemogočiti razvoja Rusije z zahtevami,

katerih bi se ne moglo spraviti v sklad s svobodo in z voljo narodov, z zahtevami, ki bi bile kal za nova sovrašva med Nemčijo in Rusijo. Ne dvomim, da bi se na podlagi medsebojnega sporazuma ne mogla najti sredstva, ki bi v bodoče vsako misel na nasilje ali nadvlado izključevala. Najti bi se morala sredstva za sporazum, ki bi bil neskaljen in bi ne puščal za seboj nobenega trnja.

Vojaški položaj Nemčije.

Vojaški položaj Nemčije je tako ugoden, kakor še nikoli v tej svetovni vojski. Sovražnik na zahodu ne more predreti nemške bojne črte. Naši P-čolniki delujejo z vedno večjim uspehom. O tem nočem veliko govoriti, saj govorijo dejanja. Mislim, da to tudi nepristranske države priznajo. Kolikor je pač združljivo z našimi interesi, bo Nemčija vselej varovala tudi interese nepristranskih držav. To, kar smo dovolili nevtralnimi državam, niso prazne obljube. To velja ravnotako za naše mejače, za Nizozemsko in za skandinavске države, kakor tudi za države, ki so vsled svoje geografske lege posebno hudo izpostavljene sovražnemu pritisku. Mislim pri tem zlasti na Španijo, ki je, svesta si svojih viteških tradicij, pod jako težavnimi okoliščinami ostala dosedaj nepristranska. S hvaležnostjo priznamo to zadržanje Španije in gojimo le željo, da bo mogla Španija po dokončani vojski nemoteno razvijati svojo moč in blagostanje.

Bližamo se dobremu koncu.

Gospoda! S trdnim zaupanjem smem trditi, da se bližamo dobremu koncu. Prišel bo čas, ko se bomo o naših mirovnih ciljih, glede katerih se nahajam v popolnem soglasju z vrhovnim armadnim vodstvom, mogli začeti pogajati s sovražniki. Hočemo mir, ki nam bo zagiral svobodo, da se bomo mogli neovirano zopet razvijati in zbirati moči, katere je vojska uničila, da bo iz krvi in žrtev vsklila na novo ena država in eno ljudstvo, močno in neodvisno, neogroževano od svojih sovražnikov, ljudstvo, ki bo zavetišče in zaščita za mir in delo.

Iz nemškega državnega zbora.

V seji nemškega državnega zbora dne 15. maja sta poslanca dr. Rösicke v imenu nemških konzervativcev in Scheidemann v imenu soc. demokratov stavila razna vprašanja in interpelacije na državnega kancelarja Bethmann-Hollwega, da se javno v zbornici izjavi o vojnih ciljih Nemčije.

Poslanec dr. Rösicke je utemeljeval svojo tozadevno interpelacijo sledeče: Dočim se na zapadni fronti nadaljuje najkrvavejša borba, pritiska socialdemokratska stranka na državnega kancelarja, da sklene mir takoj in sicer brez vsake vojne odškodnine in brez vsake aneksije. Zahteva in sklep socialnih demokratov sta povzročila v širokih krogih našega prebivalstva veliko vznemirjenja, ki je nastalo zlasti vsled tega, ker se vodstvo države v izvanredno obilni meri ozira na zahteve in želje socialdemokracije. Tudi Avstrija je podala po časopisju izjavo, ki stoji naziranjem socialne demokracije prav blizu, kajti izmenjava brzovjavk med državnim kancelarjem in grofom Černinom pomenja soglašanje naziranj obeh vlad držav. Socialna demokracija je storila sklep, da se sklene mir brez vsake vojne odškodnine in brez aneksij in

zdi se, da državni kancelar soglaša s tem sklepom. O tem se državni kancelar dosedaj še ni izjavil. Opetovano smo izrazili svojo neomajeno voljo, da hočemo zmagati, toda zdi se, da državno vodstvo ni takega naziranja. Naša vojska je obrambna vojska, in si hočemo zagurati obrambo, ne da bi si pomnožili svojo moč. Odrečise vsaki v dnu o odškodnini bi pa za Nemčijo pomenilo nositi bremena milijard za več desetletij. Ljudstvo se nahaja glede svoje bodočnosti v velikih skrbih in zahteva točne in jasne izjave glede vojnih ciljev Nemčije.

Za poslancem dr. Rösicke je dobil besedo soc. demokratični poslanec Scheidemann, ki je izjavil sledeče: Naši vojni cilji so, da Nemčija ne sme izgubiti nobenega ozemlja in da se ji zagigura politična samostojnost in njeni gospodarski interesi. Toda mi odklanjamo vsako nasilstvo napram tujim narodom. Na obeh straneh se tolaži ljudstva na ta način, češ, da kmalu pade končna odločitev ter da je še treba nekoliko potrpeti. Toda to tolaženje že traja tri leta. Naša naloga je napraviti konec takemu i-granju s človeškim življenjem. Nesmiselno je pošiljati v mesnico na stotisoče vojakov za cilje, katerih ogromna večina ljudstev ne mara, za cilje, ki so nedosegljivi. Vneti zagovorniki aneksij, kakor poslanec dr. Rösicke, odpirajo svoja usta zaradi tega tako široko, ker jih spreletava strah pred obračunom, ki bo sledil po vojski. Vsenemci zahtevajo vojne odškodnine in aneksij. Odnemajte od teh zahtev, kajti razpoloženje je nevarno. Ako bi državni kancelar danes podal izjavo, ki bi ustrezala željam vsenemcev, bi morali mi podati izjavo, da se nas je skozi tri leta varalo. Posledice bi bile usodepolne. Ali se mar namerava državni kancelar ločiti od ljudskih mas in od svojega avstrijskega zaveznika? Potem bi padle vezi, ki združujejo obe državi. Ako bi se Anglija in Francija danes izrekli, da ne želite nobenih aneksij, Nemčija bi pa vstrajala pri zahtevah po aneksiji in vojni odškodnini, potem ste lahko prepričani, da izbruhne v Nemčiji revolucija! — Trdno sem prepričan, da se ne more skleniti mir, ne da bi se meje prav nič ne spremenile. Toda ta sprememba meja se mora vršiti v medsebojnem sporazumljenju, kar pa ni istovetno z aneksijo in je le poprava meja in tudi ni nasilstvo, ampak sporazumljenje! Živela Evropa! Živel mir!

Po govoru poslanca Scheidemanna je govoril državni kancelar Bethmann-Hollweg, kojega govor priobčujemo na drugem mestu.

Po kancelarjevem govoru se je razvila v zbornici živahna debata. V imenu centra, nacionalnih liberalcev in naprednjakov je podal poslanec Spahn sledečo izjavo: Nemški narod si želi miru, ki bi zagiral Nemčiji obstoj, njeno politično in gospodarsko velevlast, miru, ki bi ne odbijal in izključeval Nemčije od svetovnega trga. Soc. demok. poslanec Ledebour je rekel, da bo stavil v zbornici predlog za spremembo ustave v tem smislu, fla se Nemčija spremeni v republiko. Konzervativni poslanec pl. Gräfe je rekel, da kancelarjev govor ni razjasnil položaja, ker je bil nejasen, vsled česar kličemo: Cesar, sliši glas svojega ljudstva!

Cesar Karel na južno-tirolski fronti.

Pretekli torek, dne 15. maja, je minilo leto dni, kar so začeli na južnovzhodnem tirolskem obmejnem gorovju grometi avstro-ogrski topovi kot predznak avstrijske ofenzive proti Italiji, katero je vodil sedanjni naš cesar, tedaj prestolonaslednik nadvojvoda Karel.

Da se proslavi naš zmagoslavni pohod v sovražnikovo ozemlje, se je cesar Karel odločil, da obišče te dni našo južnotirolsko fronto. Iz Dunaja se je v spremstvu generalov in državnikov odpeljal v pondeljek, dne 14. maja opoldne. Cesarica Zita je spremljala svojega soproga s prestolonaslednikom Otonom in nadvojvodo Robertom do postaje Hütteldorf. Tam sta se cesar in cesarica prsno poslovila in princa sta svojemu očetu mahala z rožicami v slavo.

Ljudstvo na Solnograškem in Tirolskem, kjer se je vozil cesar, je zvedelo, da se pelje mladi vladar na bojišče. V velikih trumah je prišlo ob železniško progo, da ga pozdravi. Ljudstvo, šolski otroci in vojaštvo je na celi poti cesarja viharno pozdravljalo. Na mnogih mestih je bila železniška proga zavita v cvetje in zelenje. Na postajah, kjer je dvorni vlak obstal, so šolski otroci in mladenke izročile cesarju stopke cvetlice. Med celo vožnjo je bilo krasno vreme. Vlak je drdral po cvetočih livadah, skozi špalirja od cvetja duhtečih sadnih dreves, skozi zelene gozdove. V Trident je dospel cesar dne 15. maja, ob 6. uri zjutraj. V spremstvu nekdanjih članov 20. armadnega poveljstva se je cesar odpeljal z avtomobilom v selo Vielgereuth, kjer se je vršila služba božja. Nato je cesar s svojim spremstvom stopil na goro Costilla, odkoder se vidijo bojne poljane prejšnjega leta. Opoldne se je vršil obed, katerega so se udeležili člani „starega“ 20. armadnega poveljstva. — Popoldne je cesar stopil na italijanska tla. — Zvečer dne 15. maja se je cesar Karel zopet odpeljal proti Dunaju.

Italijansko bojišče.

Na slovenskih tleh ob Soči in na Krasu se bije krvava bitka za vsako ped zemlje. Po dvadnevni srditi artilerijski predpripravi so se navalili Italijani dne 13. maja z ogromno infanterijsko silo na naše postojanke od Tolmina do morja. Najhujši naval je v deseti laški ofenzivi na severnem odseku bojišča med Gorico in Tolminom, dočim boji v odseku pri morju niso tako hudi. Naši, ki so bili na laške napade dobro pripravljeni, so dosedanje srdite sunke Cadornove armade krepko odbili. Samo med Avčam in Kanalom se je Lahom posrečilo, da so zavzeli ozek kos ozemlja na levem bregu Soče. Sicer pa je cela naša fronta do morja ostala nepremaknjena. Po bojih dne 13., 14. in 15. maja, ki so trajali neprestano noč in dan, je ponoči od 16. na 17. maja nastal kratek odmor. Naslednji dan pa so se boji razvneli znova z vso silo. Italijanske izgube so izredno velike. Poleg več tisoč padlih so Lahi izgubili do dne 17. majnika nad 3000 mož kot vjetnike. Imamo upanje, da slavna Borojevičeva armada tudi iz desete bitke izide kakor zmagovalka.

Na koroški in tirolski fronti mestoma hud artilerijski ogenj.

V južni Adriji je naše vojno brodovje v noči od 14. na 15. maja prizadajalo sovražnemu brodovju izdane izgube in se je srečno vrnilo.

Deseta italijanska ofenziva.

Po tridnevni hudi artilerijski predpripravi na fronti od Tolmina do morja so Lahi pričeli dne 13. t. m. z infanterijskimi ofenzivnimi napadi. To je pričetek tako dolgo prerokovane desete laške ofenzive.

Prvi dan.

V nedeljo, dne 13. maja, so Italijani poskušali predreti na dveh mestih našo fronto: pri Plaveh severno od Gorice in pri Biljah južno od Gorice. Pri Plaveh bi se bili Italijani radi s presenetljivim napadom polastili naše prednje višinske postojanke vzhodno od Plav. Lahi so dvakrat poskušali svojo srečo, a so bili dvakrat vrženi nazaj.

Drugi dan.

V pondeljek, dne 14. maja opoldne, so se navalili Lahi na celi, nad 40 km dolgi fronti z veliko silo in groznim ognjem proti našim postojankam. Globoke so bile sovražnikove napadalne rojne vrste. Ta dan se je bila na goriških tleh najstrašnejša vseh bitk, kar jih je bilo na goriški zemlji. Središče krvave borbe so bili sledeči prostori: pri Plaveh, pri Sv. Gori in gori Sv. Gabrijele, na višinah vzhodno od Gorice, na prostoru med krajema Spacapani in Kostanjevico, na Fajti hribu in Hudemlogu. Na obeh straneh so se na napade dobro pripravili. Naši so na celi črti srečno odbili vse napade in prizadajali sovragu grozne izgube. Na stotine mrtvih in ranjenih Lahov je obležalo na bojišču. Naši so vjeli 1600 mož, med temi 15 častnikov in vplenili več strojnih pušk. Najhujša borba se je vršila za postojanke na Fajti hribu (severovzhodno od Kostanjevice). Petkrat so te postojanke menjale gospodarja, petkrat so morali Lahi po krvavem bajonetnem jurišu bežati. Važne postojanke so končno ostale v naši posesti.

Treji dan infanterijske bitke.

Dne 15. maja se je bitka na Erimorskem nadaljevala zopet z izredno ljutostjo. Ogromne sovražne čete so neprestano napadale. Na tisoče in tisoče Italijanov je zopet padlo v krvavem boju. Najhujše je sovražnik ta dan napadal v prostoru pri Plaveh. Povsod je bil krvavo zavržen, edino med Ajbo in Kanalom (severovzhodno od Plav) se mu je posrečilo na omejenem prostoru prodreti čez Sočo. A svojega uspeha ni mogel izrabiti, ker so naši takoj v protisunkih potisnili sovražne napadalne čete nazaj. — Dalje proti jugu do prostora pri Kostanjevici se je očitno pokazalo ta dan, da je sovražnik imel prejšnje dni izredno hude izgube, njegovi napadi so bili ta dan medlejši. Pomembnejši boji so se še vršili pri Zagori, na gori Kuk, na postojanki na Sv. Gori in gori Sv. Gabrijele, na višinah vzhodno in južnovzhodno od Gorice in za posest Fajti-hriba. Naši junaki so pod priznanim poveljstvom hrvatskega leva Borojeviča ta dan zadržali silen laški naval na slovensko zemljo.

Zračni boji.

Na jugozapadni fronti je letalsko delovanje zadnji teden živahnejše. Dne 13. maja je med našim letalom z nadporočnikom Maksom Bednarzik kot opazovalcem in desetinikom Otonom Spenni kot pilotom in med sovražnim Farmanom prišlo do zračnega boja. Farman je bil od našega letalca sestreljen in se je

poškodovan spustil na tla za sovražno fronto v Rubijah. Dne 14. maja je častniški namestnik Julij Arigi sestrelil sovražno letalo, ki je padlo na tla za sovražnimi črtami pri Podgori in katero je končno zažgala naša artilerija. To je deseto sovražno letalo, katero je naš pilot Arigi premagal. Dan pozneje je bil našemu letalcu s poročnikom pl. Weinmann kot opazovalcem in stotnikom Rihardom Hübner ko voditeljem med zapiralnim poletom severozapadno od Građišča, ko je hotelo napasti sovražni aparat, od šrapnela, ki se je tik pod letalom razletel, raztrgan glavni rezervar. Nekaj trenutkov potem je bilo letalo napadeno od sovražnega letala vrste Nieuport. Že pri prvih strelah je bil poročnik pl. Weinmann zadet smrtno. Kljub težkim poškodbam aparata se je stotniku Hübnerju posrečilo med najljubejšim obstreljevanjem sovražne artilerije spraviti letalo čez lastno črto.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču prav nobene spremembe. Četverosporazum je upal, da bodo tudi Rusi pričeli obnem z Italijani ofenzivo, a se je varal. Revolucija in drugi dogodki v Rusiji so rusko armado tako „preustrojili“, da ni v stanju pričeti s kako ofenzivo.

Ruski vojni minister Gučkov odstopil.

V Petrogradu se vrši te dni kongres zastopnikov vojaštva na fronti, da stavijo vladi svoje zahteve glede nadaljnjega bojevanja. Vojni minister Gučkov se je udeležil tega kongresa in je izjavil, da odstopi. Prečitalo se je njegovo pismo, ki ga je poslal ministrskemu predsedniku Lvovu, v katerem trdi Gučkov, da pod sedanjimi razmerami ne more več nositi odgovornosti za težke pregrehe, ki so se zadnji čas zgodile v Rusiji z ozirom na brambo domovine, in da radi tega odstopi.

Generala Brusilov in Gurkov odstopita.

Malo predno je Gučkov podal svojo demisijo, sta zaprosila Brusilov in Gurkov za odpustitev. O odpustitvenih prošnjah se bo odločalo šele po imenovanju naslednika Gučkova.

Koalicijsko ministrstvo v Rusiji.

Izvrševalni odsek delavskega in vojaškega sveta se je dne 16. maja izrekel z 41 proti 19 glasovom ob vzdržanju glasov za udeležbo socialističnih strank v provizorični vladi. Z vsem pridržkom se poroča, da je dozdevna sledeča sestava koalicijskega kabineta: Knez Lvov ministrsko predsedstvo in notranje stvari; Miljukov pouk; Tereščenko vnanje stvari; Singarev finance; Konovalov trgovino in industrijo; Nekrasov promet; Kerenski vojno; namestnik načelnika sveta delavskih in vojaških delegatov Skobelev, ali poveljnik črnomoškega brodograjskega adm. Kolčak mornarico; revolucionarni socialist Černov poljedelstvo; socialistični delavec Zgozdev javna dela. Socialistični moskovski odvetnik Nikitin ali odeški odvetnik Malantovič justico, in narodni socialist Peškov municijo.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču je končana peta bitka pri Arrasu. Tudi v tej bitki se Angležem ni posrečilo predreti nemške fronte. Tudi v Champagni se bijejo hudi boji. — Za francoskega vrhovnega poveljnika je sedaj imenovan general Petaine namesto dosedanjega vrhovnega poveljnika generala Nivelle, ki se je baje izkazal za nesposobnega. Nemčija ima baje na francoskem bojišču 190 divizij. — V angleška pristanišča ob zahodni angleški morski obali je priplul prvi oddelek ameriškega vojnega brodograjskega in sicer pod poveljstvom admirala Simsa, da se udeleži bojev proti nemškim podmorskim čolnom.

190 nemških divizij na francoskem bojišču.

Nizozemski vojni poročevalci v francoskem glavnem stanju je priobčil v nizozemskih listih, da ima Nemčija na francoskem bojišču 143 divizij in vrh tega še 44 divizij rezerv, kar je iz izpovedi vjetih nemških vojakov neizpodbitno dokazano.

Na drugih bojiščih.

Tudi na rumunskem bojišču nič novega. — Nekatera poročila pravijo, da bo ministrski predsednik Bratianu odstopil in da bosta vstopila v vlado dva socialisti.

Na macedonskem bojišču je po tridnevni bitki ob reki Vardar, ki se je končala, kakor smo že zadnjič poročali, s porazom Sarraillove armade, začelo dne 16. maja napadati 6 francoskih divizij bolgarske postojanke severno in severno-zahodno od Bitolja. Vsi navali Sarraillove armade so bili krvavo odbiti. — Na ostalem delu fronte artilerijski boji.

Mirovno gibanje.

Četverosporazumova mirovna izjava.

Ruski list „Reč“ poroča, da bo četverosporazum najkasneje do konca maja podal svojo mirovno izjavo.

Otvoritev mednarodne socialistične konference.

V Stockholmu se je dne 13. maja otvorila mednarodna socialistična mirovna konferenca. Prvi dan se je udeležilo uvodnih posvetovanj 250 delegatov. — Večje število zastopnikov raznih dežel je še na potu, ker jim njihove vlade niso pravočasno izročile potnih listov.

Politične vesti.

Posvetovanje Češkega Svaza. Český Svaz in njega poslanski klubi so se dne 10., 11. in 12. maja v Pragi posvetovali o pripravah za parlamentarno zasedanje. V zelo temeljnih in obširnih debatah so razpravljali o velikih in težavnih političnih in taktičnih vprašanjih, ki so v zvezi z bližajočim se zasedanjem državnega zbora. Český Svaz stoji na strogo opozicijskem stališču proti sedanjemu sistemu ter se zaveda historično važne dobe, ki je napočila za bodočnost države in njenih narodov. Temelj bodoče češke politike tvori spoznanje, da je prvi pogoj preureditve države sprememba ustave. Češka delegacija zahteva najširšo avtonomistično reformo decemberske ustave in sicer, v kolikor prihajajo v poštev češki interesi, v smislu češkega državnega prava. Český Svaz je prepričan, da ureditev češke zadeve ni več le notranjepolitično vprašanje, temveč problem evropske politike. Glede predsedniškega vprašanja zavzema Český Svaz pred vsem popolnoma odklonilno stališče napram kandidaturi nemškega nacionalca dr. Grossa. V ostalem bi bilo potrebno razpravljati o kandidaturi Slovana za predsedniško mesto zbornice, v kateri so Nemci v manjšini. V tem oziru Český Svaz sicer ni še storil nobenih konkretnih sklepov.

V Poljskem državnozbornem klubu se vršijo stvari, ki so za notranjepolitični položaj izredne važnosti. Klubov predsednik vitez Bilinski je odstopil, ker ni državni poslanec. Klub se je izrekel za opozicijo proti sedanji vladi. S tem ministrstvo Clam-Martinič nima več večine v zbornici. Stranka za stranko se odmika od večine, v kateri komandira Wolf. Minister Bobrzynski je dal v drugič demisijo. Največje važnosti pa je, da so se Poljaki odločili, da ne gredo z nemškimi strankami več v nobeno večinsko skupino. Če bo to držalo, je za stalno spremenjen notranjepolitični položaj v Avstriji.

Nemška-krščansko socialna zveza avstrijskega državnega zbora je imela dne 15. maja na Dunaju zborovanje, na katerem se je izrazila želja, da se čimprej sklene zaželjeni mir. Za stalnega klubovega načelnika je bil izvoljen deželni glavar Hauser, za namestnika pa poslanca Fink in Stöckler. Dosedaj je imel klub več načelnikov, ki so se od časa do časa smenjaval pri vodstvu predsedniških poslov.

Glasovi proti predsedniški kandidaturi dr. Grossa postajajo vedno glasnejši. Sedaj se je proti Grossu ostro izjavil tudi odlični poljski list „Czas“ v Krakovu. — Čehi nameravajo za zborničnega podpredsednika kandidirati mesto poslanca Zdarskyja poslanca Udržala.

Ustavoverna stranka gosposke zbornice je imela dne 12. t. m. sejo, v kateri je pozdravila naznanilo o obnovitvi parlamenta ter izjavila, da je njeno vodilno načelo ohranitev in utrditev državne enotnosti, ki jo naj vodi krepka državna uprava. Stranka je za ohranitev ustavnih uredb in za sodelovanje prebivalstva pri določitvi državne volje. Posebno potrebna je po mnenju te stranke zakonita določba nemške „Staatssprache“ in nemškega notranjega uradnega jezika, češ, da je to državna potreba, dalje povečanje državnega vpliva na šolstvo in zlasti še zavarovanje prvenstva Nemcev v Avstriji, v kar je zlasti potrebna razdelitev Češke. Končno se je stranka izrekla za trdno zvezo z Nemčijo. Kakor se vidi iz nekaterih točk, se tudi ta stranka ni ničesar naučila iz sedanje vojske, kajti sicer bi ne mogla zahtevati prvenstva enega naroda nad drugimi, ki so v državi še povrh tega v večini. Ne državni jezik je moč Avstrije, ampak enakopravnost in zadovoljnost vseh narodov.

Nemško-radikalna stranka na Štajerskem objavila v listih jako krepkovedno resolucijo, iz katere je razbrati sledeče: Nemški radikali smatrajo, da je državni zbor, ki je sedaj sklican, že dolgo mrtev in da se torej „poskus ga galvanizirati“ ne bo obnesel. Od nemških poslancev zahtevajo odločen nastop proti socialni demokraciji, ki se nahaja popol-

noma v židovskih rokah, skriva pred nemškimi delavci, da je v službah odušnega kapitala in jih silijo, da naj prepustimo sadove naših zmag — sovražnikom. Kot vojne cilje označuje nemška radikalna stranka: dobre meje proti trem južnim banditskim narodom, varstva v Alpah, ob Donavi in v Karpatih (kakšna? nemško kolonizacijo?), svoboden izhod iz Jadranskega morja, vojno odškodnino, dobavo surovin iz sovražnih držav, integriteto Turčije v celem obsegu. Sedanje govoričenje o miru je le strahopetno in babje jadikovanje — s strahopetnostjo pa se še nikdar ni ničesar trajnega doseglo. Poslancem in listom, ki bi povsod radi videli republike, očitajo nemški radikali, da so zapeljivci ljudstva. Nemški poslanci naj bodo napram njim skrajno previdni in skrajno odločni.

Grof Černin v nemškem glavnem stanju. Zunanji minister grof Černin se je dne 16. maja odpejal v nemški glavni stan, kjer se bodo vršila važna posvetovanja.

Obravnava proti morilcu dr. Adlerju. Danes, dne 18. maja se je pred dunajskim deželnim sodiščem pričela obravnava proti morilcu grofa Stürgkka, dr. Fricu Adler. Obravnava baje pred soboto ne bo končana.

Tedenske novice.

Cesarska pesem. V 5. kitico cesarske pesmi se je vrinilo silno veliko inačic. Vsak je za prvo silo stih po svoje prikrojil, da jih je prilagodil „Ziti.“ Najboljše inačice so naslednje:

„Kar bi moglo v srečo biti,
večni Bog naj podeli:
Karlu in preblagi Ziti,
celi hiši habsburški!“

Ali:

„Blagor, sreča naj razlita
bo nad hišo habsburško.
Živi Karel, živi Zita,
Bog obvaruj Avstrijo.“

Podmaršal pl. Höfer-sekcijski načelnik. Namestnik načelnika avstrijskega generalnega štaba, podmaršal pl. Höfer je imenovan za sekcijskega načelnika v vojnem ministrstvu.

Dr. Murko v Lipskem. Vseučiliški profesor dr. Matija Murko bo imel prihodnjo soboto na lipskem vseučilišču svoj nastopni govor. Obravnaval bo o »slovanski filologiji v Nemčiji«.

Z zahvalnim priznanjem za zasluge za podpisovanje vojnih posojil so bili odlikovani sledeči duhovniki lavantinske škofije: Karel Kumer, župnik na Prihovi; Josip Musi, župnik v Vitanju; Andrej Podhostnik, župnik v Rečici; Jurij Šelih, župnik p. Sv. Kungoti na Poh. in Ognjeslav Škamlec, župnik v Leskovcu.

Duhovniške vesti iz Koroškega. V zadnje poročilo o novih masah se je vrinila pomota. Č. g. novomašnik, ki bo imel svojo prvo sv. daritev 1. julija v Skočidolu, se ne piše Kulterer, nego Kuchler Davorin in pridiguje mu preč. g. kn. šk. dvorni kaplan g. Andrej Truppe. Radi nepričakovanih ovir č. g. Al. Lamprecht svoje nove maše ne bo imel v Celovcu v benediktinski cerkvi, kot je bilo prvotno nameravano, nego v svoji domači župniji. Pridiguje njegov brat, preč. g. vikar Lamprecht Janez starejši. — Č. g. župnik v Mohličah, Jos. I. Rudl je bil radi zasluge za »Rdeči križ« od nadvojvode Franca Salvatorja odlikovan s srebrno častno svetinjo »Rdečega križa«.

Obsodba ogrskih tihotapev. V Nitri na Ogrskem se je te dni končala večdnevna obravnava proti večjemu številu Ogrcev, ki so vtihotapili iz Avstrije mnogo žita in drugih živil v tujino, oziroma so se dali podkupiti za sodelovanje. Obsojeni so bili: Žiga Lessner, David Weiss in Viljem Finkelstein kot glavni krivci na 2 leti ječe in 6 mesecev prisilne delavnice. Železniški uradniki: Luka Becker, K. Heurührer, Kamil Redly in Aleksander Holly so dobili 1 leto in 6 mesecev ječe, finančni komisar Ign. Aczel 1 leto in železniški delavec Ignac Sztrakos 6 mesecev težke ječe. Zadeva pa še ni končana. Sodnijska obravnava o nadaljevanju tihotapstva živil čez mejo, o ponarejanju potnih listov in o sodelovanju raznih oseb pri teh nečednih stvarih se še bo nadaljevala. Dunajska „Reichspost“ pristavlja, da je treba z brezvestneži, ki v teh resnih časih spravljajo žito čez mejo, postopati tako, kakor je rekel nedavno v berolinskem državnem zboru nemški general Gröner: Postavimo vislice na Potsdamski trg!

Elektrarna v Šoštanju. Graški listi poročajo, da je Woschnaggova tovarna v Šoštanju vložila prošnjo za vodopravno dovoljenje ustanovitve elektrarne na Paki pri Šoštanju. Elektrarna bi preskrbelo električno luč in električno silo za Šoštanj in okoliške kraje. Woschnagg je vojni literant in lahko gradi taka podjetja.

Osrednjica za vzpostavitev Galicije. Do sedaj je centrala za vzpostavitev Galicije popravila in zgradila 17.530 hiš v Galiciji, posestniki pa 16.303.

Za zgradbo hiš s strani vlade se je izdalo 47.18 milijonov kredit, v to svrhu dovoljen, znaša 53 milijonov kron.

Hrana na Dunaju. Že v kratkem nameravajo v dunajskih gostilnah uvesti času primerno novo uredbo. Zaukazano bo, da smejo gostilne prodajati le obede in večerje, čez dan pa ničesar več. Že to bo za stotisoče dunajskih ljubiteljev golaža udarec, ki ga bodo tem bridkeje čutili, ker tudi piva že davno ni več toliko dobiti, kakor v mirnih časih. A tudi še nekaj drugega bodo uvedli. Dobival se bo le takomenovan „enoten menu“ — to se pravi: samo juho, meso, prikuho in močnato jed, a izbiranja ne bo nič, kajti vsake teh jedi bo pripravljena le ena vrsta.

Gospodarske novice.

Modra galica v Ptuj. Vinogradnik iz ptujskega okraja nam piše, da okrajni zastop zahteva za modro galico za 1 kg 4 K. Ta cena je tem bolj čudna, ker je cena za galico v drugih okrajih mnogo nižja. V listih sem čital, da stane galica pri mariborskem in drugih okrajnih zastopih samo 3 K 40 v do 5 K 50 v. V tem so všteti že vsi stroški, ki jih ima okrajni zastop za dovoz in druge nabavne izdatke. Poleg tega pa še ostanejo okrajnemu zastopu tudi sodi, v katerih je bila galica. Sodi so letos posebno močni in so vredni najmanj po 2 K. Torej tudi od tega ima okrajni zastop lep dobiček. Neumljivo nam je torej, zakaj je galica v Ptuj za 60 v dražja kakor v Mariboru. Razlika pri prevoznih stroških v Ptuj in Mariboru iz Nemčije, odkoder je letos prišla galica, je tako majhna, da še v poštev ne pride. Ako ima mariborski okrajni zastop s 3 K 40 v za 1 kg že krite vse svoje stroške za dobavo galice, bi menda tudi naš ptujski okrajni zastop lahko shajal, ako bi nastavljal ceno samo na 3 K 40 v. Vprašamo, kam se steka dobiček 60 v pri 1 kg? Kdo hoče tako mastno zaslužiti? Na eni strani se nastavi za kmetško vino cena mnogo nižje kot za vino v gospodskih kletih, galica pa se neopravičeno podraži, ne v tovarni, ampak v Ptuj. Na tak način pospešujejo ptujski očetje domače vinogradništvo.

Škropljenje s saloidinom proti grozdni plesnobi. Letos se kot dobro sredstvo proti grozdni plesnobi namesto žvepla priporoča raba »saloidina« ali »natriumthiosulfata«. Vinogradniki so si letos naročili mnogo tega sredstva, o katerem pravijo strokovnjaki, če se pravilno uporablja, da je izborno sredstvo zoper grozdno plesnobo (Oidium). Saloidin se rabi sledeče: Še le ko je škropilna tekočina (iz galice in apna) že popolnoma pripravljena, se obesi v sod vrečica s saloidinom. Na 100 l tekočine se vzame 1/2 kg saloidina, ki se v tekočini kmalu raztopi. Ko je saloidin raztopjen, se tekočina dobro zmeša in je takoj uporabna za škropljenje. Važno je, da se s tak napravljeno tekočino posebno grozdje močno poskropi. Saloidin se naj rabi pri vseh škropljenjih.

Razne novice.

Prvo zračno pošto je hotel vpeljati znani Montgolfier že leta 1786 in sicer med Parizom in Marseille. Napravil je proračun in načrt, a se je izjavilo — problem vodljivosti zračne ladje še ni bil tedaj rešen.

Stara resnica. Tam zunaj na bojišču je neki poveljnik bolj za šalo vprašal mladega poročnika: „Kaj bi storili, ako bi v hudem ognju prišli v tak-le položaj? Proti vam prodira sovražnikova konjenica, od desne in leve prišika pehota, iz ozadja bruhajo ogenj sovražni topovi!“ — Častnik ni dolgo pomišljal, ampak urno odgovoril: „Gospod polkovnik, potem bi dal povelje: Kompanija stoj! Čako doli! Molimo!“ — Prijazno je prikal polkovnik, pozdravil in odjezdil. Umel je dobrega častnika.

Neprijeten obisk med obedom. Neki Anglež, ki se je vrnil s Ceylona v London, pripoveduje v nekem listu naslednji dogodek, ki ga je doživel v Trincomalle. Bil je povabljen na kosilo; pojedina je bila blizu na kraju in gostje so se živahno razgovarjali. Tedaj je opazil, da je hišna gospodinja, mlada in ljubeznjiva gospa, ostrmela in prebledela v neznanški grozi; vendar je čisto mirno poklicala služabnika

in mu z navadnim glasom rekla, naj prinese skledo mleka in ga postavi k njenim nogam. Kljub popolni mirnosti in hladnokrvnosti gospodinja se gostje takoj uganili, da se v obednici nahaja kobra — strupena kača, katere pik trenutno usmrti človeka. Nihče se ni upal ganiti, ker bi vsaka kretnja lahko že prinesla smrt; nihče namreč ni vedel, kje se nahaja kača in vsi smo z grozo motrili prostor, kamor so dosegle naše oči. Služabnik je prinesel mleko in postavil posodo h gospejinim nogam; vse je bilo skrajno napeto v strahupolnem pričakovanju. Tedaj se pa pokaže kača ob členku hišne gospodnje, se odvijte in zdrči na posodo z mlekem. Služabništvo in gostje planejo nad njo in jo ubijejo. Tedaj je pa tudi hišna gospodinja bila na koncu s svojimi silami — padla je v nezavest. Vsekakor je pokazala toliko hlanokrvnosti in močne volje, da bi delala čast vsakemu v nevarnostih preizkušenemu moškemu.

Dopisi

Maribor. V nedeljo, dne 20. maja, ob 10. uri predpoldne, so bo na vrtu pri „Gambrinu“ vršilo zborovanje živinorejcev radi rekviriranja živine. Kdor ima zanimanje za to važno in perečo zadevo, naj le pride na shod!

Maribor. V „Straži“ od dne 4. t. m. smo ozi-gosali postopanje raznih komisij za podpore prestalih k vojakom vpoklicanih. Stvar je zalegla, zlasti tam, kjer pride v poštev zadnji navedeni slučaj. — Tem gospodom povemo še sledeči slučaj: 74letni starac K. L. ima nekje na Meljski cesti svojo hišo, zadolženo s 14.000 K. Od tega, kar ima mesečne najemnine, naj se preživlja, naj vzdržuje poslopje, naj plačuje obresti zadolžnice in odplačuje kapital ter i obiške in druge javne davke. Dva sinova, oba pred vojno dobrostoječa obrtnika, sta ga v mirnem času podpirala z rednimi mesečnimi prispevki po 50 K in 20 K. Odkar sta pri vojaki, tega več ne zmoreta. Mož je vseeno potrpeč, dokler je mogel in sicer do konca leta 1915, nakar je prosil podpore, ki se mu pa ni priznala, češ, saj si posestnik. Nato je vložil pritožbo na upravno sodišče na Dunaju. Upravno sodišče je nato že lani septembra odredilo novo postopanje, v prvi vrsti je zahtevalo zaslišanje obeh sinov-vojakov. Starejši sin je bil zaslišan in je seveda ugodno izpovedal. Drugi sin pa k temu še danes ni bil pozvan. Starec-prosilec se je že opetovano obrnil do vodje mestne preživninske komisije, in vedno se ga zagotavlja, da se je komisija, bolj: nje vodstvo, obrnilo do polka, pri kojem služi mlajši sin. Oče je to svojemu sinu pisal in mu naročil, da se naj javi k bataljonskemu raportu in tam vpraša, če je res že kaj došlo. Sin je to že opetovano storil, a vselej dobil odgovor, da nimajo od mestne komisije za vojne prispevke v Mariboru še nikakega poziva. Kakšno ravnanje je to? Ali ni to zavladevanje? Do bro bi bilo, če bi tu napravila graška cesarska namestnija enkrat red in preiskala vzroke ali nagibe takemu ravnanju.

Kamnica pri Mariboru. Tukajšnja Kmetška hranilnica in posojilnica bo imela v nedeljo, dne 20. t. m., po ranem sv. opravilu v prostorih Vogrincve gostilne svoj letošnji občni zbor, na katerem bo predaval nadrevizor g. Pušenjak iz Maribora. Pridite v obilnem številu!

Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 5. maja je umrla, prevedena s sv. zakramenti, 16letna mladenka Elizabeta Jurtela. Bila je članica dekliške Marijine družbe, zato so jo družbenice v obilnem številu sprejemale na pokopališče. Rajna v življenju rada prejemala sv. obhajilo. Bila je Bogu dopadljiva, zato jo jo poklical k sebi v večno življenje. Č. g. kaplan je imel nagrobni govor. N. v m. p.!

Sladkagora pri Šmarju. K zadnjemu počitku smo spremili dne 30. aprila vrlo gospodinjjo in skrbno staro mamico Uršulo Kojtner. Na svoje zadnje dni je pretrpela hude bolečine. En teden poprej si je uboga žena zlomila nogo. Potrpežljivo je prenašala hude bolečine ter prevedena s sv. zakramenti zapustila ta svet. Dočakala je visoko starost 82 let. Imela je veselje do gospodarstva ter je tudi sama gospodarila do svoje smrti. Mnogo je žalovala za svojimi vnuki, ki jih je pet pri vojaki, posebno je skrbela za vnuka M. Svetelšek, ki je vjet že dve leti na Ruskem. Počivaj v miru, draga mamica!

Ptuj. Kmetška hranilnica in posojilnica (v m no its tem samostanu) sprejema prijave za 6. vojno posojilo.

Celje. Ljudska posojilnica v Celju sprejema prijave za 6. avstrijsko vojno posojilo od vsakega in tudi od skupičkov cerkvenih zvonov ter daje vsakomur ustmeno ali pismeno pojasnilo itd.

Gomilsko. Dne 4. majnika t. l. je bila obletnica, odkar je naš rojak g. učitelj Franc Čater, odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno, kot rezervni kadet padel junaške smrti za domovino proti zahrbtnemu Lahu. Nedavno se je dostavil pokojnikovi tugujoči mamiči njegov kovček z raznovrstno vselino. V tem se je našel blagopokojnikov testament, zapisan v strelnem jarku v žepno beležnico. V njem sporočuje isti med drugim tudi domači šoli znesek po 300 K in sicer izrečno za pomnožitev „Šolarske knjižnice“ in „Zbirke učnih pripomočkov.“ Nadalje odreduje tam, da pripade iz njegove zasebne knjižnice tukajšnji „Učiteljski knjižnici“ krasno vezana, zelo obširna, prirodoslovna knjiga „Brehms Tierleben.“ Tja naj se uvrste tudi vse druge njegove knjige vzgojslovne in znanstvene vsebine. Te velikodušne določbe v oporoki izražajo bolje nego najlepše besede pokojnikovo plemenito mišljenje in njegovo iskreno ljubezen do naše učeče se mladine. To dokazuje pa tudi dejstvo, da je tudi domačemu Bralnemu društvu naklonil 200 K za spopolnitev njegove knjižnice v izobraževalne namene. Zato je tukajšnji krajni šolski svet soglasno sklenil, na dostojen način počastiti blagopokojnikov spomin. Napravili mu bomo spominsko ploščo v šolskem poslopju. To je tem bolj umestno, ker je nepozabni nazadnje poučeval na tukajšnji šoli ter bil od tu pozvan v vojaško službovanje. Spominska plošča bo vsebovala poleg običajnih podatkov tudi blagopokojnikovo fotografijo. Odkrila se bo najbolje o priliki, ko se bodo po končani svetovni vojni zemeljski ostanki blagega učitelja-mladeniča prepeljali na domače pokopališče. Zadnja volja sinka-odincea je bila žalujoči mamiči tako sveta, da je takoj, še pred zapuščinsko obravnavo, izplačala, oziroma izvršila ta voljo, za kar se ji podpisano šolsko vodstvo v imenu tukajšnjega učiteljstva in šolske mladine tem potom iskreno zahvali. — Šolsko vodstvo Gornjsko, dne 12. majnika 1917.

Vransko. Umrl je, star 85 let, g. Simon Oset, posestnik, bivši trgovec, častni občan trga Vransko, ustanovitelj in častni član vranske in prekopske požarne brambe, ustanovitelj Čitalnice in Posojilnice na Vranskem, katerim „svojim“ zavodom je zapustil tudi lepa volila. Bil je tudi večletni ud okrajnega in načelnik krajnega šolskega sveta. Slava njegovemu spominu! — Umrl je, star 75 let, obče prijavljeni tržan in brivec-šaljivec, ki je znal dobro briti ne samo z roko, ampak tudi z jezikom; nazivali so ga zato „lord Briand.“ N. v m. p.!

Vransko. Na dan 24. majnika se priredi domoljubno romanje na Sv. Uršulo nad Slovenjgradcem, odtod pa k Sv. Križu nad Šoštanjem.

Vransko. Vrnil se je po dvehletnem vjetništvu iz Ruskega trgovec g. Ernest Brezovšek.

Slovinci, Slovenke! Podpisujte 6. VOJNO POSOJILO

pri domačih denarnih zavodih.

POSOJILNICA V MARIBORU (NARODNI DOM)

sprejema prijave za VI. vojno posojilo vsak delavnik med uradnimi urami.

Oficijelno subskripcijsko mesto

— Liubljanjska kreditna banka podružnica Celje — sprejema po originalnih pogojih prijave na

šesto avstrijsko vojno posojilo

I. Davka prosto 40letno 5 1/2% amortizacijsko državno posojilo po K 92.50 prištevši 5 1/2% obresti od 1. maja 1917 naprej ter daje 1/2% bonifikacije. Ker teko obresti tega posojila že od 1. aprila 1917 znaša nabavna cena le K 91.54². II. Davka proste 5 1/2% 10 letne državne zakladnice po K 94 — pristevši 5 1/2% obresti od 1. maja dalje in daje 1/2% bonifikacije